

หนังสือเล่มเล็ก ชุดผลงานเด่นของ
แผนงานเครือข่ายเภสัชศาสตร์เพื่อการ
สร้างเสริมสุขภาพ (คท.สสส.) ระยะที่ 2
(พ.ศ. 2550-2553)

จากปัญหา ประสบการณ์ สู้ความสำเร็จ
และการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

สร้างเสริมสุขภาพแนวใหม่ด้วยห้องปฏิบัติการ
ปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์

โดย ทีมติดตามและประเมินภายใน
เครือข่ายเภสัชศาสตร์ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คท.สสส.)
ร่วมกับ เครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยของคณะเภสัชศาสตร์
(Lab safety)

คำนำจากแผนงาน

เครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์ นับเป็นผลลัพธ์จากการรวมตัวกันของอาจารย์และบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ ที่ทำงานด้านห้องปฏิบัติการเภสัชเคมี เภสัชวิเคราะห์ และเภสัชอุตสาหกรรม ในเครือข่ายคณะเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คภ.สสส.) บวกกับความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดสุขภาพที่ดี ด้วยการจัดการห้องปฏิบัติการให้เกิดความปลอดภัยไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม และได้มาตรฐานในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพในกระบวนการเรียนการสอนเภสัชศาสตร์ และเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่นๆ ในด้านห้องปฏิบัติการปลอดภัย

การสร้างมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัยของคณะเภสัชศาสตร์ เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพของนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ รวมถึงการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรอบชุมชนคณะเภสัชศาสตร์และมหาวิทยาลัยด้วยการจัดการของเสียจากห้องปฏิบัติการโดยวิธีการที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสร้างความตระหนักแก่เภสัชกรรุ่นใหม่ต่อแนวคิด “สร้างเสริมสุขภาพด้วยห้องปฏิบัติการปลอดภัย”

รศ.ภญ.ดร.จิราพร ลิ้มปานานนท์

ผู้จัดการแผนงานเครือข่ายคณะเภสัชศาสตร์

เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ

(คภ.สสส.)

ห้องปฏิบัติการปลอดภัย...

หนึ่งในยุทธศาสตร์ของ คท.สสส.

สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์หลักที่ 4 ระยะที่ 2 ของเครือข่ายคณะเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (คท.สสส.) ในด้าน

“การพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย
คณะเภสัชศาสตร์ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ
และส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ”

ได้วางเป้าหมายในการสร้าง “เครือข่าย” ให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเพื่อการดำเนินงานห้องปฏิบัติการปลอดภัย ตลอดจนเกิดกลไกการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการปลอดภัย เพื่อให้คณะเภสัชศาสตร์เป็นต้นแบบของการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการปลอดภัย

ผศ.ภญ.จันทนา เวสพันธ์
ประธานเครือข่ายห้องปฏิบัติการ
ปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์

คท.สสส. ได้เห็นความสำคัญของการจัดระบบบริหารจัดการห้องปฏิบัติการปลอดภัยขึ้นภายในคณะเภสัชศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเกิดคณะเภสัชศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพทั้งในระดับนโยบาย หลักสูตรการเรียนการสอน สภาวะแวดล้อมและการดูแลสุขภาพของบุคลากร จึงได้มีกิจกรรมสนับสนุนจนเกิดเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์ขึ้น

จุดเริ่มต้นของแนวคิด “ห้องปฏิบัติการปลอดภัย”

คณะเภสัชศาสตร์ มีการเรียนการสอนและวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมี สารชีวเคมีอันตรายและสารชีวภาพอันตราย อันประกอบไปด้วยภาควิชาและสำนักงานต่างๆ ซึ่งทำงานด้านวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์หลายหน่วยงาน โดยมีห้องปฏิบัติการรวมถึงโรงงานที่ทำงานกับยา สารชีวภาพ สารชีวเคมีและสารเคมี มีนักวิจัย คณาจารย์ พนักงานเจ้าหน้าที่และนิสิตนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี-โท-เอก ที่ดำเนินงานในห้องปฏิบัติการเหล่านี้

นิสิต/นักศึกษาและบุคลากรที่เข้าปฏิบัติงานในคณะเภสัชศาสตร์เหล่านี้ ทุกคนควรได้รับความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานในห้องปฏิบัติการ วิธีปฏิบัติการเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงวิธีปฏิบัติตนในกรณีฉุกเฉินจากการเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉิน โดยเน้นความปลอดภัยต่อบุคลากร สิ่งคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก

“การที่คณะเภสัชศาสตร์ต่างๆ ในเครือข่าย สามารถบรรลุเป้าหมายที่เครือข่ายร่วมกันกำหนดไว้นั้น หากมีการทำงานประสานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีกิจกรรมบางส่วนที่ช่วยเหลือกันได้ จะเอื้อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและมีโอกาสไปสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้น คณะกรรมการเครือข่ายฯ จึงควรมีกิจกรรมส่วนกลางที่สนับสนุนกิจกรรมแต่ละคณะฯ ดังกล่าวด้วย”

โครงการและกิจกรรมหลักของเครือข่าย ห้องปฏิบัติการปลอดภัย

Training Lab Safety Auditors: การพัฒนาศักยภาพอาจารย์และบุคลากรจากเครือข่าย 15 คณะวิชาฝึกอบรมโดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) เพื่อเป็นผู้ประเมินและติดตามผลงานตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัย

Upgrading Safety:

- การจัดแยกสารเคมี
- การแยกของเสียจากห้องปฏิบัติการ
- การจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อแก้ไขเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

Communicating Safety:

- การจัดทำสื่อความรู้และประชาสัมพันธ์
- การจัดทำคู่มือการอบรมห้องปฏิบัติการ ปลอดภัย
- การจัดทำแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมิน

Regional Auditing: ทีมประเมินและติดตามผลงานเข้าร่วมประเมิน ติดตาม สนับสนุน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการปลอดภัยของแต่ละเครือข่าย

On-site Training: การพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในคณะวิชา รวมถึง อาจารย์ บุคลากรและนิสิต/นักศึกษาปริญญาตรี โท เอก โดยผู้ประเมินและติดตามผลงานตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัยของแต่ละคณะวิชา

โครงการและกิจกรรมของเครือข่ายฯ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย

เครือข่ายฯ มีกิจกรรมหลักๆ 2 รูปแบบ คือ 1) การสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายฯ และการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินและติดตามผลงานตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัย และ 2) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของแต่ละเครือข่ายคณะวิชาและการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องปฏิบัติการให้เกิดความปลอดภัย

1. การสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายฯ และการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินและติดตามผลงานตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัย

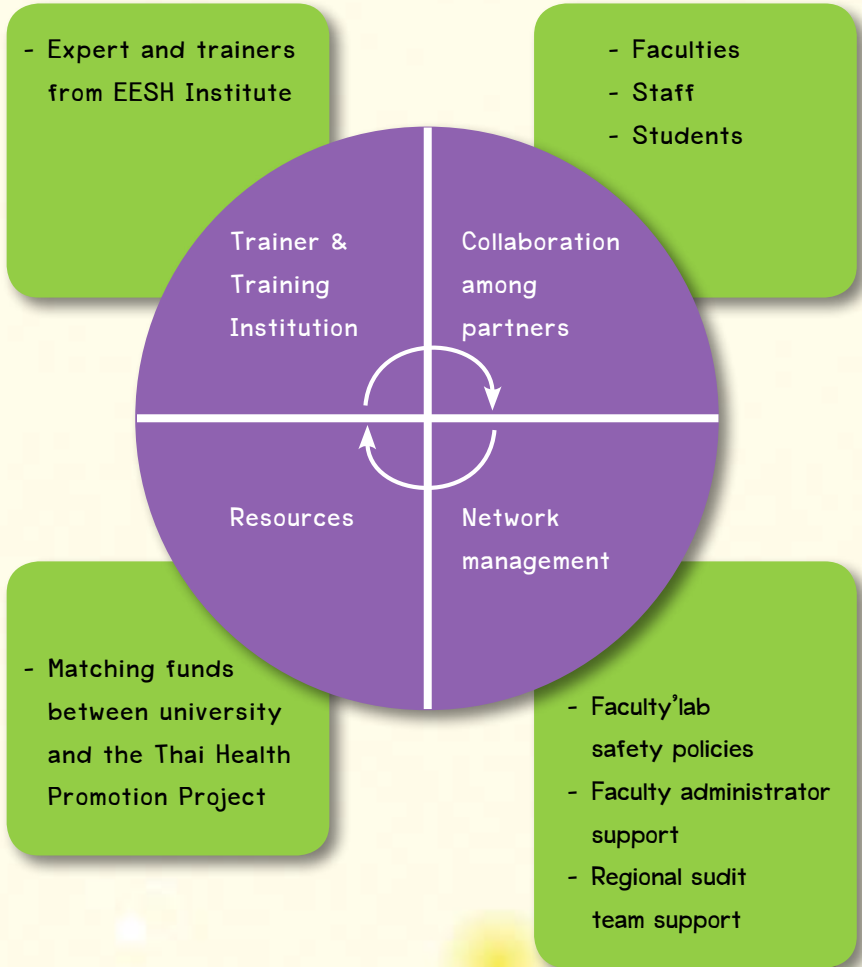
- โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานตามระบบห้องปฏิบัติการปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์
- โครงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อประกอบการจัดทำระบบห้องปฏิบัติการปลอดภัย
- ดำเนินการประเมินและติดตาม สนับสนุน แลกเปลี่ยน ความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานของห้องปฏิบัติการปลอดภัยโดยทีมผู้ประเมินของแต่ละภาค ร่วมกับประธานและรองประธานเครือข่ายฯ
- ประชุมเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้

2. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของแต่ละเครือข่ายคณะวิชาและการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องปฏิบัติการให้เกิดความปลอดภัย

- จัดตั้งคณะทำงานและคณะกรรมการพัฒนาห้องปฏิบัติการปลอดภัยภายในคณะฯ
- ศึกษาข้อมูลเรียนรู้ระบบและศึกษาดูงานด้านการจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัย

- จัดทำโครงการ ขอบเขตของงานและการขอรับการจัดสรรงบประมาณ
- พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการ ปลอดภัยที่เหมาะสม
- จัดทำนโยบาย ระเบียบวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ด้านการจัดการความปลอดภัย ภายในห้องปฏิบัติการและคู่มือห้องปฏิบัติการปลอดภัยที่สอดคล้องกับระบบ บริหารจัดการห้องปฏิบัติการปลอดภัยที่พัฒนาขึ้น
- จัดประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรมคณาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่ ห้องปฏิบัติการและ นักศึกษาเพื่อให้ทราบถึงระบบ นโยบาย ระเบียบและ วิธีปฏิบัติตลอดจนหลักเกณฑ์ด้านต่างๆ เพื่อนำไปปฏิบัติและจัดระบบห้อง ปฏิบัติการให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้เกิดการนำระบบไปสู่การปฏิบัติในทุกห้องปฏิบัติการ ทั้งในส่วนของระบบการจัดการสารเคมี ระบบการจัดการของเสียอันตราย ระบบการจัดการความปลอดภัย (จัดระเบียบ/กำหนดหลักเกณฑ์/จัดหาอุปกรณ์ เพื่อความปลอดภัยที่จำเป็นพื้นฐาน)
- ดำเนินการปฏิบัติตามระบบและจัดทำระบบบันทึก จัดเก็บข้อมูล/สรุป วิเคราะห์ผลทุกภาคการศึกษา
- ดำเนินการตรวจสอบ/ติดตามผลการปฏิบัติตามระบบ พร้อมเสนอแนะ ข้อควรแก้ไขปรับปรุง
- ปรับปรุงและพัฒนาระบบให้เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน
- จัดทำรายงานสรุปผลงานประจำปีพร้อมแสดงเปอร์เซ็นต์การสัมฤทธิ์ผล ตามเป้าหมาย และดัชนีชี้วัด / Output / Outcome ที่ได้รับจากการดำเนิน โครงการ

กลไกการขับเคลื่อนเครือข่ายห้องปฏิบัติการ
ปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์

กรรมการดำเนินการเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัย

โครงสร้างของกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย ประธาน รองประธานและที่ปรึกษา กรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจาก เครือข่ายคณะเภสัชศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ 15 สถาบัน ซึ่งเป็นคณาจารย์ นักวิทยาศาสตร์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การทำงานในห้องปฏิบัติการโดยตรงที่มีผู้นำของเครือข่ายและ ผู้แทนจากคณะเภสัชศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญและรับผิดชอบงาน ด้านห้องปฏิบัติการเป็นจุดแข็งที่ทำให้สามารถเข้าใจมาตรฐานห้อง ปฏิบัติการปลอดภัยได้อย่างละเอียด รวมถึงสามารถวิเคราะห์ประเด็น ด้านศักยภาพและประเด็นที่ห้องปฏิบัติการคณะเภสัชศาสตร์ส่วนใหญ่ ควรพัฒนา

ความร่วมมือเป็นเครือข่ายของนักวิทยาศาสตร์และคณาจารย์

กรรมการเป็นผู้ที่สําคัญและคัดเลือกโดยคณะวิชามาแล้วทั้ง อาจารย์และบุคลากรว่าเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านห้องปฏิบัติการโดยตรง ทำให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ และความตระหนักด้าน ผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการห้องปฏิบัติการปลอดภัยได้อย่าง กว้างขวางในกลุ่มอาจารย์และบุคลากรในคณะ เมื่อเกิดความเข้าใจ และเป้าหมายร่วมกัน จึงสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาห้องปฏิบัติการ ปลอดภัยในแต่ละคณะวิชาได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนจากทีมประเมินและติดตามผลงาน ตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการปลอดภัยของแต่ละภูมิภาค

การดำเนินงานห้องปฏิบัติการปลอดภัย นอกจากการได้รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานแล้ว ยังต้องการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้โครงการและกิจกรรมห้องปฏิบัติการปลอดภัยจากผู้ที่ทำงานจากสถาบันอื่นๆ ซึ่งมุ่งเป้าประสงค์เดียวกัน นอกจากนั้นการเยี่ยมชมติดตามและประเมินของทีมยังทำให้เกิดความตื่นตัวถึงความสำคัญของแนวคิดห้องปฏิบัติการปลอดภัยตั้งแต่ระดับคณะ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา และยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์ของเครือข่ายได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

เครือข่ายประเมินและติดตามฯ ภูมิภาค แบ่งเป็น 4 เครือข่าย เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปเยี่ยม ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

- ภาคเหนือ: นครสวรรค์ เชียงใหม่ พายัพ
- ภาคกลาง: มหิดล จุฬาลงกรณ์ รังสิต ศิลปากร
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ศรีนครินทร์วิโรฒ
- ภาคอีสาน: อุบลราชธานี ขอนแก่น มหาสารคาม
- ภาคใต้: สงขลานครินทร์ วลัยลักษณ์

งบประมาณที่เสริมกัน

ห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตเภสัชศาสตร์ และความก้าวหน้าด้านวิจัยของคณะเภสัชศาสตร์ การจัดซื้อจัดหาวัดดู อุปกรณ์ สารเคมีและการทิ้งของเสีย จากห้องปฏิบัติการนั้นได้รับการสนับสนุนด้วยงบประมาณแผ่นดินและแหล่งทุนของคณะเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนที่ คภ.สสส. เข้ามาสนับสนุนเป็นหลักคือ “การสร้างควม ตระหนัก พัฒนาศักยภาพบุคลากรและขยายองค์ความรู้ ด้านห้องปฏิบัติการปลอดภัย” ซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวังร่วมกัน ของคณะเภสัชศาสตร์และ คภ.สสส. คือ สุขภาพที่ดีของ บุคลากรคณะเภสัชศาสตร์และประชาชน และสร้างเภสัชกร และนักวิจัยที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพของตนเอง และผู้อื่นจากการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

การบริหารจัดการที่ดี

คุณสุธินันท์ บุญส่งแท้

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในแง่ของการบริหารจัดการ การที่จะเกิดห้องปฏิบัติการปลอดภัย
ในคณะเภสัชศาสตร์ได้ตามที่เรากำลังต้องการนั้น **ต้องมีระบบการบริหาร
จัดการความปลอดภัยที่ดี** ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่างๆ
ที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ได้แก่

นโยบาย มีความชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศ
ให้ทราบโดยทั่วกัน

การจัดการองค์การ ให้เป็นวัฒนธรรมในองค์กร ผู้บริหาร
ทุกระดับให้ความสำคัญ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน มีทีมงาน
ทำงานร่วมกัน มีการฝึกอบรมตามความเหมาะสม สอนและให้
คำปรึกษาแนะนำ ควบคุมให้เกิดการรับรู้เรื่องความปลอดภัยให้ครบถ้วน
ชี้ประเด็นให้ทุกคนรู้ว่าความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญ กำหนดขอบเขต
ความรับผิดชอบให้ชัดเจน ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงาน
ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายใน มีการสื่อสารกันในองค์กร
หลายช่องทาง

การวางแผนปฏิบัติการ ให้ครอบคลุมถึงสิ่งต่างๆ ได้แก่ การ
บ่งชี้อันตรายและการประเมินความเสี่ยง ความสอดคล้องกับกฎหมาย
ด้านความปลอดภัย มีการบูรณาการและเชื่อมความปลอดภัยเข้ากับ

เรื่องนโยบายการจัดซื้อ ออกแบบกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างปลอดภัย เขียนขั้นตอนการทำงานไว้อย่างชัดเจนในการทำงานที่เสี่ยงอันตราย ทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก วางมาตรฐาน กฎระเบียบและข้อลงโทษในกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎ

มาตรฐาน ต้องมีการประเมินความเสี่ยงภัยอย่างครบถ้วน และมีการควบคุมการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย กำหนดระดับอันตราย กำหนดวิธีการและจัดทำ check list ของกระบวนการทำงาน ทั้งหมดและระดับของการฝึกอบรมของบุคลากร

ประเมินและวัดประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย ระดับห้องปฏิบัติการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และระดับที่ต้องการเป็นอะไรคือปัญหาและทำไมถึงเป็นปัญหา? องค์กรแต่ละองค์กรสามารถประเมินและวัดประสิทธิภาพของตนเองได้

ระบบการตรวจติดตามการปฏิบัติงาน เพื่อให้รู้ว่าการดำเนินการได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การสอบสวนอุบัติเหตุสามารถทราบถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ครบถ้วนหรือไม่ มีรายงานอุบัติเหตุครบถ้วนหรือไม่

ประเมินและทบทวนว่านโยบายด้านความปลอดภัยที่วางไว้มีประสิทธิภาพดีหรือไม่ ได้มีการประเมินอย่างต่อเนื่องหรือไม่ และทำการประเมินในบุคลากรทุกระดับหรือไม่ และได้ทบทวนครั้งสุดท้ายเมื่อใด ผลการประเมินจะบอกผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการงานด้านความปลอดภัยขององค์กรได้ ซึ่งแนวความคิดและคุณลักษณะที่สำคัญของ “ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัย” นี้ ส่งผลต่อการสร้างเสริม “วัฒนธรรมแห่งความปลอดภัย” ในองค์กรได้อย่างยั่งยืน

พัฒนาการของเครือข่าย ห้องปฏิบัติการปลอดภัย

คุณประภาส ภูเวียง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากจุดเริ่มต้น.....

เครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัย เกิดจากการรวมตัวกันของตัวแทนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ จากคณะเภสัชศาสตร์ 15 สถาบัน ที่มีความฝันร่วมกันในการสร้างห้องปฏิบัติการที่มีความปลอดภัย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการทำงานในห้องปฏิบัติการอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง ฉะนั้นเรื่องของความปลอดภัยต่อสุขภาพร่างกายจึงเป็นความสำคัญในลำดับต้น ๆ ของตนเอง

จากสิ่งที่กังวลใจ.....

สิ่งที่คิดมาตลอดระยะเวลาการทำงานก็คือเราจะทำอย่างไรให้การทำงานในห้องปฏิบัติการเป็นไปด้วยความปลอดภัย เพราะเราทราบดีว่าในห้องปฏิบัติการล้วนแต่มีสารเคมีที่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกายของผู้ปฏิบัติงานทั้งนั้นไม่มากก็น้อย การจะทำให้ห้องปฏิบัติการมีความปลอดภัยเป็นเรื่องยากที่จะกระทำได้เองเนื่องมาจากข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น การจัดทำระบบความปลอดภัยที่เหมาะสม การจัดหางบประมาณในการดำเนินงาน หรือแม้กระทั่งการกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน เป็นต้น

เริ่มดำเนินการ.....

ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสจัดตั้งเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์ จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการที่จะเสริมสร้างความฝันที่อยากจะเห็นการทำงานในห้องปฏิบัติการที่มีความปลอดภัยให้เกิดขึ้นจริงได้ ตลอดระยะเวลา 2 ปีของการจัดตั้งเครือข่าย สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นก็คือมีการร่วมมือกันจัดรูปแบบการบริหารจัดการห้องปฏิบัติการปลอดภัย โดยได้รับความอนุเคราะห์รูปแบบจากศูนย์ EESH มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี การรวมกลุ่มในครั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดจะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในห้องปฏิบัติการ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดห้องปฏิบัติการปลอดภัยในรูปแบบที่เหมือนกันทั้ง 15 สถาบัน เพื่อง่ายต่อการช่วยกันตรวจสอบ ติดตามผล รวมทั้งการประเมินถึงส่วนดีและส่วนเสียหรือจุดบกพร่องร่วมกัน พร้อมทั้งมีการช่วยกันเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม จนทำให้เกิดระบบห้องปฏิบัติการที่มีความปลอดภัยสมบูรณ์แบบที่สุด

พัฒนาการของเครือข่าย...

การได้มีโอกาสพบปะพูดคุย ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา ถึงแม้ว่าจะมีโอกาสแค่ปีละครั้งหรือสองครั้งก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้ก็เปรียบเสมือนเป็นเวทีที่ได้บอกเล่าถึงเรื่องราวผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการได้บอกเล่าถึงหรือระบายออกถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรมหลายๆ ปัญหาได้รับคำชี้แนะแนวทางในการแก้ไขจากเพื่อนสมาชิกเครือข่าย เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่จะคล้ายๆ กัน แต่ช่วงเวลาในการเกิดปัญหาจะต่างกัน บางปัญหาสถาบันหนึ่งเกิดขึ้นแล้วและได้รับการแก้ไขจนสำเร็จลุล่วงก็จะนำมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่แนวคิดในการกลับไปแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมภายในสถาบันของตนเอง

การพบปะพูดคุยกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายยังช่วยในการเสริมสร้างกำลังใจซึ่งกันและกันในการฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม ไม่เคยเลยที่จะมีสถาบันไหนคิดที่จะโดดเดี่ยวหรือทอดทิ้งเพื่อนฯ จากต่างสถาบัน เพราะจุดมุ่งหมายของพวกเราคือจุดมุ่งหมายเดียวกันก็คือการได้มาซึ่งห้องปฏิบัติการปลอดภัย

ระบบสนับสนุน...

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายยังเปิดโอกาสให้คณะกรรมการได้มีโอกาสเยี่ยมชมตรวจติดตามการทำงานของเพื่อนฯ สมาชิกต่างสถาบัน เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแนะนำข้อบกพร่องหรือข้อที่เราอาจมองข้ามเกี่ยวกับระบบความปลอดภัย อีกทั้งยังสามารถนำจุดเด่นหรือข้อดีของเพื่อนฯ สมาชิกต่างสถาบัน นำกลับมาพัฒนาให้เกิดระบบความปลอดภัยที่ดีที่สุดในสถาบันของตนเอง

ผลที่ได้จากเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัย...

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดตั้งเครือข่ายก็คือเราสามารถนำรูปแบบนี้กลับมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเอง โดยการจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่ายระหว่างเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการแต่ละห้องภายในคณะ เพื่อช่วยกันจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัย ทั้งนี้ยังได้มีการนำเสนอบริการ เพื่อผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของภาระงานประจำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทุกคนได้มีความรู้สึกที่ตนเองมีส่วนร่วมหรือมีความสำคัญที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาห้องปฏิบัติการให้เป็นห้องปฏิบัติการที่มีความปลอดภัย

นอกจากนี้ยังมีการแนะนำระหว่างสมาชิกจากกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการในสถาบันของตนเองเมื่อมีโอกาสได้มาเยี่ยมชมศึกษาดูงานในสถาบัน เป็นการขยายกลุ่มเครือข่ายได้อีกในรูปแบบหนึ่งที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่กลุ่มเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยเท่านั้น

บทบาทของ คภ.สสส. ต่อการดำเนิน โครงการและกิจกรรมของเครือข่าย ห้องปฏิบัติการปลอดภัย

คุณประภัส ภูเวียง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัยจะไม่สามารถลุล่วงสำเร็จลงได้ตามเป้าหมาย หากไม่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมจาก คภ.สสส. ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานโครงการจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัยที่สมบูรณ์แบบที่สุดเท่าที่เคยมีมา สิ่งเหล่านี้เปรียบเหมือนสิ่งหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นให้คณะได้เล็งเห็นประโยชน์ของการจัดทำระบบห้องปฏิบัติการปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เพราะเราสามารถตอบสนองต่อดัชนีชี้วัดที่เราเน้นในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากรและนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์เป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่บุคลากร และนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการได้เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าตัวเองจะได้รับความปลอดภัยอย่างสูงสุดจากการเข้าไปปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

นอกจากนี้แล้ว คภ.สสส. ยังมีส่วนช่วยให้คณะได้มีการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินงานโครงการจัดทำระบบห้องปฏิบัติการปลอดภัย ในส่วนของการจัดหาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย อันเนื่องมาจากข้อตกลงร่วมกันระหว่าง สสส. กับคณะเภสัชศาสตร์

ในการสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มเติมในการดำเนินกิจกรรมให้แก่คณะทำงาน จำนวน 30 × จากงบประมาณทั้งหมดที่ขออนุมัติโครงการจาก คท.สสส.

การดำเนินการขออนุมัติงบประมาณส่วนนี้จากคณะจะเป็นไปด้วยความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว เมื่อเทียบกับการดำเนินการขออนุมัติงบประมาณโดยวิธีปกติ ทำให้คณะทำงานสามารถจัดหาอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยประจำห้องปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการได้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยครอบคลุมทั่วทุกห้องปฏิบัติการ สิ่งเหล่านี้ถือว่า คท.สสส. ได้ช่วยมาเติมเต็มให้คณะเภสัชศาสตร์ สามารถดำเนินกิจกรรมห้องปฏิบัติการปลอดภัยได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ผลที่ได้จากเครือข่าย ห้องปฏิบัติการปลอดภัย

คุณสุธินันท์ บุญส่งแท้

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัย ได้เข้ามาเสริมการทำงานตามปกติของทีมงานและคนในองค์กร กล่าวคือทำให้เกิดห้องปฏิบัติการปลอดภัย เป็นไปตามมาตรฐาน มีระบบการบริหารจัดการ ได้แก่ มีนโยบาย แผนงาน คณะทำงาน ทีมงานความปลอดภัย มีการจัดการความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ รวมไปถึงการฝึกอบรมให้กับบุคลากรทุกระดับตามความเหมาะสมและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการต่างๆ ในคณะฯ มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญ ทำให้คณะเรามีห้องปฏิบัติการที่ปลอดภัยในด้านการจัดการสารเคมีและของเสียอันตรายอย่างถูกต้อง มีการประเมินความเสี่ยงในห้องปฏิบัติการจากผู้ประเมินภายนอกที่ได้ผ่านการพัฒนาศักยภาพโดยเครือข่ายเป็นผู้ประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุง ทำให้คณะฯ เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุ รวมถึงทรัพย์สินของส่วนรวม อีกทั้งคณะฯ มีภาพลักษณ์ที่ดี มีความน่าเชื่อถือของประชาคม และชุมชนโดยรวม

จุดแข็งของการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมห้องปฏิบัติการปลอดภัย

- ได้มีโอกาสมพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างเพื่อน ๆ จากต่างสถาบัน
- ส่งผลให้เกิดระบบความปลอดภัยเกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการ
- เสริมสร้างสุขภาพให้แก่บุคลากรในองค์กรและทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน
- ได้เรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละสถาบัน
- เป็นการลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในด้านต่าง ๆ
- ทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างตลอดเวลา
- เป็นการสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยที่เหมือนกันทุกสถาบัน
- สร้างความเชื่อในเรื่องความปลอดภัยให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ปกครอง นักศึกษามีความเชื่อมั่นว่าบุตรหลานของตนเองจะมีสุขภาพที่ดีในการเข้าปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ
- เครือข่ายมีที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและสนับสนุนทุกด้าน
- มีคณะกรรมการเครือข่ายที่มุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ และมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

ข้อจำกัดของการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมห้องปฏิบัติการปลอดภัย

- การพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกเครือข่าย มีเวลาที่จำกัด เนื่องจากภาระงานและเวลาว่างของสมาชิกแต่ละคนไม่ตรงกัน อีกทั้งระยะทางของแต่ละสถาบันอยู่ห่างไกลกัน ทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กัน เป็นไปด้วยความยากลำบาก
- ระบบทางกายภาพของห้องปฏิบัติการไม่เอื้ออำนวยสำหรับการจัดระบบความปลอดภัยเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นห้องปฏิบัติการเก่ายากแก่การปรับปรุง ให้ระบบเข้ามาตรฐาน เพราะต้องใช้งบประมาณมาก
- กิจกรรมการจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัย ถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ ในระยะแรกเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการ ยังขาดความตระหนักในเรื่องความปลอดภัย จึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
- เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการมีภาระงานประจำมาก ทำให้ไม่มีเวลาเต็มทีในการดำเนินกิจกรรมการจัดทำห้องปฏิบัติการปลอดภัย
- อุปกรณ์และครุภัณฑ์เพื่อความปลอดภัยมีราคาค่อนข้างแพง
- ข้อกำหนดการใช้งบประมาณที่ได้รับจาก สสส. ไม่ครอบคลุมถึงการจัดหาครุภัณฑ์

ก้าวต่อไปของเครือข่าย ห้องปฏิบัติการปลอดภัย

คุณสุธีพันธ์ บุญส่งแท้

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการการพัฒนา “บุคลากร” ทำให้มีบุคลากรที่สามารถนำทักษะความรู้ที่ได้จากเครือข่ายฯ มาถ่ายทอดในองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายฯ และการทำงานเป็นทีม และได้นำแนวความคิดมาพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่เหมาะสมกับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในก้าวต่อไปของเครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยในคณะเภสัชศาสตร์นั้น มุมมองด้าน “คน” เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด กล่าวคือหาก “คน” ในองค์กรไม่เข้าใจ หรือไม่มีประสิทธิภาพแล้ว โอกาสที่เราจะมีระบบความปลอดภัยในระดับที่ต้องการ (ห้องปฏิบัติการปลอดภัยในฝัน) นั้น คงเกิดขึ้นได้ยาก “คน” ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัยตามความเหมาะสมแล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ตามมาได้โดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจ ดังนั้น “คน” ทุกคนควรได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม จะก่อให้เกิดความตระหนัก และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการฯ การพัฒนา “บุคลากร” ทำให้มีบุคลากรที่สามารถนำทักษะความรู้ที่ได้จากเครือข่ายฯ มาถ่ายทอดในองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายฯ และการทำงานเป็นทีม และได้นำแนวความคิดมาพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่เหมาะสมกับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับมุมมองด้าน “นโยบายความปลอดภัยและกระบวนการบริหารจัดการที่ดี” ก็เป็นมุมมองอีกมุมหนึ่งที่สำคัญพอๆ กันกับ “คน” ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดปัญหาตามมาในหลายๆ ประการ ตัวอย่างเช่น บางองค์กรไม่มีนโยบายด้านความปลอดภัย เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ทำให้บุคลากรไม่มีแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อให้การระงับเหตุนั้นได้ทันท่วงทีและถูกต้อง การประเมินความเสี่ยงก็เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกองค์กรควรทำเป็นประจำทุกปี ก่อนที่จะนำผลลัพธ์มาพัฒนานโยบายด้านความปลอดภัยขององค์กรต่อไป การเฝ้าระวังความปลอดภัยก็เป็นอีกเรื่องที่เป็นมุมมองด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ดี “เน้นกลยุทธ์ในการป้องกัน” โดยดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลให้มีการป้องกันและควบคุมที่ดี มากกว่าที่จะมุ่งเน้นที่การแก้ไข โดยมองที่สถิติอุบัติเหตุแต่เพียงอย่างเดียว

“สร้างจิตสำนึก ฝึคนิสัย
คำนึงถึงความปลอดภัย อุบัติภัยเป็นศูนย์”

สรุปทุกมุมมองเป็นเรื่องที่สอดคล้องกันและจำเป็นต้องให้
ความสำคัญร่วมกันอย่างสมดุล ก้าวสู่ความสำเร็จ
ในทุกๆ ด้านอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน ทำให้เป็น
“วัฒนธรรมแห่งความปลอดภัย”
ขององค์กรต่อไป

ก้าวอย่างไรจึงยั่งยืน?

ข้อคิดจากการเข้าสู่เขตโครงการห้องปฏิบัติการปลอดภัย
ในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

เป้าหมายสูงสุดสำหรับคนทำงาน
สร้างเสริมสุขภาพ คือ โครงการมีความยั่งยืน
บุคคลหรือชุมชนเป้าหมายดำรงพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ได้อย่างต่อเนื่องแม้ระยะเวลา
การดำเนินโครงการจะสิ้นสุดลง นอกจากนี้
หากสามารถขยายผลไปยังบุคคลอื่นหรือ
ชุมชนโดยรอบเกิดเป็นเครือข่ายเชิงประเด็น
ที่เข้มแข็ง ก็จะเป็นโบนัสสิ้นพิเศษที่แล่นชื่นใจ
สำหรับคนทำงาน

รศ.ภญ.ดร.ภิญญา เปลี่ยนบางช้าง

“จากการประเมินของดิฉัน โครงการ
ห้องแล็บปลอดภัยประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจยิ่ง
เห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของห้อง
ปฏิบัติการที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น และ
การเกิดขึ้นของโรงเก็บของเสีย (waste) แยกจาก
อาคารเรียนอย่างเป็นทางการ เป็นสัดส่วน แม้จะยังคงตั้งอยู่ใกล้
จนหลายคนไม่สบายใจ แต่ก็ก้าวแรกที่แสดงถึง
ความตั้งใจในการพิทักษ์สุขภาพและชีวิตของ
พวกเรา”

ทั้งหมดนี้เกิดจากปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ 2 ประการ ประการแรก คือ “การสนับสนุนอย่างเต็มกำลังของผู้บริหาร” โดยเฉพาะรองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐณี แซ่ลิ้ม) ผู้เล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนของการพัฒนาระบบความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการและการจัดการของเสีย ดังนั้น การดำเนินโครงการทั้งหมดจึงถูกผลักดันเข้าเป็นเนื้อเดียวกับการบริหารงานปกติของคณะ มีโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการทำงาน และที่สำคัญ มี “คน” ที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง อีกประการหนึ่ง คือ ความ “ถูกที่ ถูกเวลา” ของโครงการ กล่าวคือ โครงการห้องแล็บปลอดภัยถือกำเนิดขึ้นในขณะที่ปัญหาเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการมีความรุนแรงและเป็นที่วิตกกังวลของทุกฝ่าย ทำให้โครงการได้รับการตอบรับที่ดี มีความร่วมมือจากสมาชิกทุกระดับอย่างน่าพึงพอใจ

อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาดำเนินโครงการได้สิ้นสุดลงแล้ว หลายคนสงสัยว่า สิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จะเป็นอย่างไรต่อไป ?

ในความคิดเห็นของดิฉัน ความยั่งยืนของโครงการนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ตั้งแต่ระดับบุคคล ที่จะยึดมั่นในพฤติกรรมพึงประสงค์ที่ได้รับการอบรมและฝึกปฏิบัติมาระยะหนึ่ง ระดับคณะ ที่จะสานต่อนโยบายความปลอดภัย แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทีมผู้บริหาร แต่ที่สำคัญที่สุด คือ

“การเล็งเห็นความสำคัญของระบบความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการและการจัดการของเสีย รวมทั้งการดำเนินการอย่างเป็นระบบในระดับมหาวิทยาลัย”

เนื่องจากการจัดการระบบปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ และการจัดการของเสียมีต้นทุนสูงมาก บางอย่างต้องการการลงทุนร่วมเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ เช่น โรงเก็บของเสียที่ได้มาตรฐาน ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น และบางอย่างเป็นไปได้เลย หากแยกดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขนส่งของเสีย ซึ่งต้องการปริมาณมากพอจึงจะสามารถจ้างขนส่งไปกำจัดอย่างถูกวิธี ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีนโยบายมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ดังนั้นการจัดการระบบความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการและการจัดการของเสียจึงนับเป็นเรื่องเร่งด่วน เพื่อให้นักวิจัยสามารถดำเนินการให้ตอบสนองต่อนโยบายได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ “การขยายผลสู่ระดับจังหวัด” ยังเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาเพื่อความยั่งยืนของโครงการ การเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่ นอกจากจะเป็นการสร้างเครือข่ายตามความสนใจร่วมที่เข้มแข็งแล้ว ยังส่งผลให้องค์กรมีพัฒนาการทางวิชาการและเทคโนโลยี และยังเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกตื่นตัวกับการปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย

“สถาบันการศึกษา มีบทบาทในการเป็นผู้ชี้แนะสังคม ในยุคที่สิ่งแวดล้อมเต็มไปด้วยมลพิษเช่นทุกวันนี้ จุดเริ่มต้นเล็กๆ ในการทำให้ห้องปฏิบัติการของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้และสมาชิกอื่นๆ เป็นเสมือนต้นกล้าที่พร้อมผลิดอกออกใบ สิ่งที่ต้องการ คือ ดิน น้ำ ปุ๋ย และความรัก ความใส่ใจของสมาชิกทุกคนในองค์กร และที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ การสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้ต้นกล้านี้เติบโตใหญ่กลายเป็นไม้ที่ให้ร่มเงากับสังคมสืบไป”

บทส่งท้ายจากทีมติดตามและประเมินภายใน คท.สสส.

เครือข่ายห้องปฏิบัติการปลอดภัยเป็นเครือข่ายแรกของ คท.สสส. ที่มี Mission ที่ชัดเจน เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมคณะ เกษษศาสตร์เพื่อสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพแก่บุคลากร อาจารย์ นิสิตนักศึกษาคณะ เกษษศาสตร์ และประชาชน

เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องกับภารกิจ ของคณะ เกษษศาสตร์ที่เป็นเครือข่าย การสนับสนุนจาก คท.สสส. ทำให้สามารถยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ได้อย่างเห็นผล ความพึงพอใจเกิดขึ้นในทุกฝ่ายและ ทุกระดับในคณะวิชา สถาบัน และชุมชนรอบมหาวิทยาลัย

สิ่งสำคัญที่เป็นผลลัพธ์ของโครงการและกิจกรรมของ เครือข่ายนี้ คือ การเกิดองค์ความรู้และความตระหนักถึงการ บริหาร จัดการและใช้ห้องปฏิบัติการ อย่างปลอดภัย ในบุคลากรห้อง ปฏิบัติการ อาจารย์ และนักศึกษา ตลอดจนการเกิดกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสนับสนุนระหว่างเพื่อนร่วมงานในสถาบัน เดียวกันและต่างสถาบัน

การดำเนินงานระยะแรกของเครือข่ายห้องปฏิบัติการ ปลอดภัยเป็นการปูรากฐานของมาตรฐานที่ดี การพัฒนามาตรฐาน แนวทาง และการเปลี่ยนแปลงกระบวนการและสิ่งแวดล้อม สำหรับ ระยะที่ 2 อีก 3 ปีต่อไป เครือข่ายควรเน้นการสร้าง ความเข้มแข็ง ของการสื่อสารและการขยายผลโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ “เพื่อ สร้างคนและเกษษกรพันธุ์ใหม่ที่ใส่ใจความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม” ต่อไป

Pharmacy Lab Safety

=

Environmental + Health

Awareness

